

KYRJEJ LUBELSKI

PISMO CODZIENNE.

Kto właściwie i jak krytykuje

Już od paru lat pisma o pozycyjne ograniczają swoją działalność do nieustannej, druzgocącej krytyki, t.zw. sanacji. Jedne pisma robią to mniej powściągliwie, inne bardziej, jeżeli jednak zarzuty istotne wyluskać z gąszczu demagogicznych chwytów, ujrzymy, że nie są one tak ciężkie, jakby się mogło zdawać. Nie znaczy to, aby nie było w obecnej chwili rzeczy, zjawisk i ludzi, niepodlegających krytyce, przeciwnie, ludzie, od których wiele zależy, powinni budzić znaczne częstokroć zastrzeżenia, pewne zjawiska domagają się ostrego potępienia, zatem krytykować można i krytykować trzeba, tylko, że podejście do krytyki musi być zgoła inne. Do śmiertelnych grzechów sanacji, według czynników opozycyjnych, które ich zresztą nigdy zupełnie wyraźnie i ostatecznie w tej formie nie precyzowały, należą:

a) brak konkretnych poglądów i wynikający stąd bałagan ideowy; b) zabagnienie życia publicznego przez „rządy rodzinne”; c) brak zdecydowanej polityki zewnętrznej oraz gospodarczej i d) stosowanie nieetycznych środków w walce z przeciwnikiem.

Pierwszy zarzut stwierdzający niespoistość ideową sanacji da się łatwo odeprzeć, ponieważ BBWR. nie jest partją, w zwykłym znaczeniu tego słowa polityczną i dopiero buduje nowe wytyczne dla przyszłego rozwoju państwa-społecznego. Przypomnieć nie trzeba, że żyjemy w okresie budownictwa, żyjemy w okresie tworzenia nowych form i dlatego ferment ideologiczny jest nie tylko możliwy, ale nawet potrzebny. Przecież nawet Rosja radziecka, której ustrój ma dokładnie opracowane podstawy naukowe, przedstawia olbrzymie wahadło, odchylające się raz w tę, raz w tamtą stronę. Pociąga to za sobą, jak wszelkie eksperymentowanie znaczne doraźne szkody, ale daje doświadczenie i powoli konkretyzuje formy życia. Bezmyślnie nacjonalistyczna doktryna narodowej demokracji i namiastka socjalizmu chłopskiego nie są obecnie żywymi czynnikami ideowymi. Z przygotowan-

czego charakteru chwili wynika, że pewne posunięcia natury politycznej, czy gospodarczej noszą piętno dorywczości i przejściowości, ale to są rzeczy nieuniknione. Zresztą kryzys gospodarczy, który, jak to się niejednokrotnie podkreślało, a co opozycja skwapliwie przemilcza, tkwi korzeniami raczej poza Polską i tą ostatnią ogarnął prawem wzajemnego oddziaływania gospodarczego poszczególnych krajów, jest tu bodajże głównym winowajcą. W każdym razie porównanie sytuacji dzisiejszej z sytuacją przedmową, musi wypaść na korzyść chwili obecnej, co nie wystarczy, jak chcą niektórzy do przejścia do porządku dziennego nad zarzutami opozycji, ale wyraźnie dyskwalifikuje jej apetyty rządzenia. W polityce rządów pomajowych było i jest dużo błędnych posunięć, ale sama myśl o powrocie dawnych stosunków, tem gorszych, że pomnożonych przez kryzys, wystarcza, aby wybaczyć wszystkie grzechy sanacji.

Do najcięższych jednak zarzutów, postawionych obo-

zowi pomajowemu, należą te, których rozstrzygnięcie musi odbyć się w płaszczyźnie etycznej. Nieobyczajność, jaka istnieje w naszym życiu publicznym jest znaczna i tu krytycy mają rację, jednakże winą musi być uogólniona i spaść na całe społeczeństwo. Od pierwszej chwili uzyskania Niepodległości łączka państwa stała się zerowiskiem dla niejednego i trwa to; niestety, dotychczas. Zawiniła tu niska moralność i nieetyczność społeczna, której jednak nie można zapisywać na konto sanacji, ale trzeba sprawiedliwie i bezstronnie rozłożyć na wszystkie partje. W gruncie rzeczy obecna walka polityczna w Polsce jest zwykłą, ordynarną walką partji o władzę. O nic więcej jak o władzę, o tłuste posady, o koncesje, zwyciężają, nie-ideowa walka o byt. Jeśli więc mamy kogo dyskwalifikować, dyskwalifikujemy przede wszystkim tych, którzy krytykują beznadziejnie, nie mając nic nowego, innego w zanadru, dyskwalifikujemy ludzi, rozdzielających szaty nad tem, co jeszcze wczoraj sami czynili. W przykraj

sprawie brzeskiej, która była wielkiem oskarżeniem całego społeczeństwa, nie umiającej zająć tu odpowiedniego stanowiska, zabierały głos ugrupowania, które wdziały w oburzaniu się partyjny cel i nic więcej poza tem. Jak wyglądały gromy ciskane na sanację z tej okazji przez Nowaczyńskiego, który w swoim czasie proponował chłostę dla nieletnich komunistów, nie trzeba chyba wyjaśniać ludziom inteligentnym. Z punktu widzenia etyki, obojętne jest, czy dostanie po karku Witos, czy wspanie się kilka odlewanych wyrostkowi żydowskiemu, czy zawiesił w nocy transparent komunistyczny—jedno i drugie jest jednakowoż święństwem.

Nie chodzi więc o stuprocentowe wybielenie sanacji, zio pozostanie zawsze złem, chodzi o to, aby krytyka ujemnych stron naszego życia zbiorowego odbywała się w innej atmosferze i miała inny punkt wyjścia. Tego rozpasania publicystyki partyjnej, jakie ma miejsce dzisiaj, społeczeństwo tolerować nie powinno.

J. L.

Przed sesją jesienną sejmu

WARSZAWA 16.10. W ciągu ostatniej konferencji Prezydenta Rzeczypospolitej z premierem Pystorem i ministrem skarbu prof. dr. Zawadskim ustalono, że sesja budżetowa sejmu rozpocznie się ściśle w terminie konstytucyjnym.

Prezydent Rąpłitej podpisał dekret o zwolnieniu sejmu w ciągu najbliższych dni, a przed dniem 31. b. m. dekret ten będzie ogłoszony urzędowo.

Sesja jesienna rozpocznie się posiedzeniem plenarnym prawdopodobnie w dniu 3 lub 5 listopada r.b., przyczem rząd przed pierwszem posiedzeniem sejmu przedłoży preliminarz budżetowy na rok 1933-34.

Prace nad nowym preliminarzem budżetowym są już ukończone w ministerstwie skarbu i jeszcze w najbliższym tygodniu ostateczne cyfry zostaną zatwierdzone na posiedzeniu rady ministrów.

Preliminarz budżetowy, który wpłynie do sejmu będzie przewidywać niedobór kasowy roczny, którego wysokość jednak nie jest ustalona. Będzie szczególnie trudno dla sejmu zmniejszyć względnie uniknąć tego niedoboru przez wyszukanie nowych źródeł dochodu.

Jak sejm, a ściślej mówiąc jego większość przorządowa wybrnie s tego zadania — tymczasem mówić jeszcze przedwcześnie.

Oprócz budżetu na sesji jesiennej sejmu znajdzie się szereg projektów ustaw, których rząd nie chciał zatłwić przez wykorzystanie pełnomocnictw ustawodawczych Prezydenta Rąpłitej.

Do tych ustaw na pierwsze miejsce wysuwa się ustawa o ustroju wyższych szkół akademickich oraz szereg innych ustaw przeprowadzających reformę administracji i t. d.

Należy przewidywać znaczne wzmocnienie tendencji opozycyjnych zarówno z prawej jak i z lewej strony izby.

Kpt. Karpiński w Kairze

KAIR, 17.10. W niedzielę o godz. 16 ej przybył tu z Bagdadu kpt. Karpiński. — Czas lotu był rekordowy — wyniósł tylko 9 godzin. Po drodze lotnik napotkał burzę. Silnik pracował cały czas doskonale. Kpt. Karpiński politytany był na lotnisku przez personel poselstwa, przedstawicieli prasy i licznie zgromadzoną publiczność. W wtorek rano kpt. Karpiński odlataje do Jerzolimy.

Sprawy mandżurskie

TOKJO, 17.10. Dzienniki japońskie donoszą, że rząd japoński przygotował już odpowiedź na sprawozdanie Lyttona.

Nota japońska zarzuca komjsji Lyttona jednostronne traktowanie sprawy, brak znajomości stosunków w Mandżurji i stwierdza, że rząd japoński odzuka przez swoją międzynarodową politykę w Mandżurji

Konflikt rumuński

BUKARESXT, 16.10. Rozmowy między premierem Vaida Voivodem i min. spraw zagranicznych Titulescu w Sinaja trwały przez całą noc. Do zasadniczego porozumienia jednak nie doszło.

Niektórzy twierdzą, iż istniejące sprzecznoci pogłębiły się jeszcze bardziej.

Premjer Vaida Voivod trwał nadal na stanowisku, iż rokowania z rządem sowieckim w sprawie paktu nieagresji powinny być nadal prowadzone, jeżeli Sowiety postawią propozycje możliwe do przyjęcia.

W przeciwieństwie do tego zapowiada Titulescu, iż po objęciu teki ministra spraw zagranicznych poprowadzi nową politykę wobec Sowietów.

Król Karol w ciągu nocy dwa razy konferował z premierem i dwa razy z Titulescu. Ostateczne wyjaśnienie sytuacji spodziewane jest dziś lub jutro.

Przywódca narodowej partji chłopskiej Juljusz Manju przybył dziś do Bukaresztu. Po drodze odbył on konferencję z Titulescu w Kronsledale.

Ministrów z narodowej partji chłopskiej pp. Michelake i Madagowan stanęli po stronie Titulescu.

BUKARESXT 16.10. Kryzys wewnątrz-polityczny w Rumunii w ciągu dnia dzisiejszego zaostrzył się.

Organ narodowej partji chłopskiej dziennik „Lupta” donosi, w największem wieczorowym wydaniu, iż premier Vaida Voivod złożył królowi dymisję. Pośrednim dowodem kryzysu rządowego jest fakt, iż Titulescu dotychczas nie złożył przysięgi jako minister spraw zagranicznych.

Posłowie i senatorowie z Siedmiogrodu wtęczyli premierowi

rezolucję, w której zapewniają go, iż rząd utworzony przez niego może liczyć na ich poparcie.

BUKARESXT, 16.10. Spodziewane dziś rozstrzygnięcie sytuacji politycznej wobec przebiegu rozmów w Sinaja nie nastąpiło.

Zadna decyzja nie zostanie zresztą powzięta przed poniedziałkiem bowiem dziś w niedzielę przypadają urodziny króla Karola.

Wobec kryzysu politycznego odroczono otwarcie sesji parlamentu rumuńskiego do 15 listopada.

Lubelski Syndykat Rolniczy

Sp. Akc.

Krak. Przedm. Nr. 64

sprzedaje

żywe ryby

Skłap czynny od godz. 8.30.

Ceny konkurencyjne.

